

Verda (VIRIDIS), que fóra excel·lent descripció de l'aspecte dels llocs.

Com que en el Capcir hi ha una gran comarcada dita *lux bērs* ('els verds'), damunt Formiguera, al capdamunt de la Vall de Galba (XXVI, 31.24), restem en dubte entre aquella creació supletiva, i una vera substantivació *un verd* 'territori verdejant', que és el que sembla indicat pel nom capcinès.

Verdet, Canal del ~. Una de les grans canals que baixen del Pedraforca, que duu des de Gresolet al cim de l'estimada i glacial muntanya, pujant-hi entre Setfontos (vessant de Gósol) i l'esquena del Pollegó Gran (oït a Gresolet 1934, i a Saldes: XXXVIII; C.A.Torras, *Pir. Cat.*, p. 297), en una ascensió, a la tardor de 1931, la vaig trobar plena de glaç blau. Seria, doncs, un derivat de *verd* en un sentit com el del fr. *verglas* (VIRIDE GLACIE)? O bé dim. de l'adj. *verd* (com un capgirament de *Canalet Verd*). Com que a Gósol, més tard, vaig oir que diuen *el bardet* de tot aquell sector de muntanya (entorn de la canal) (XXVIII, 82.1), potser vindria més aviat d'un nom com el del Pla de *Beret* (entre la Vall d'Aran i Montgari), provinent del ll. VIRETUM 'herbassal', si bé refet com derivat de *verd*.

Verdaguer, V. Verdeguer Verdal (= *Bardal*), *V. Barçola Verdanza, V. Valldàngel*

VERDE

Noms de lloc valencians d'origen probablement aràbic. L'aparença de contenir una variant d'adjectiu cat. *verd* en forma acastellanada és ben infundat, i fins com a variant mossàrab, sembla ser aparença enganyosa. Hi poden haver contribuït l'adjectiu aràbic *bārid* 'fred', i d'altra banda *bārdī* nom d'una planta d'aiguamoll, el papirus, una mena de boga: el mot que ha donat el cast. dial. *albardīm*, i val. *albardī* (DECH1, 113).

Verdiells nom d'uns barranquets en el terme de Cervera (Maestrat) (XXVIII 23.18). És un cas del «superlatiu islàmic»: *bārdī ʿl Lāh* 'el gran papirus, els sublimes bogals'. Oïnt *bedriéje* en boca dels moriscos, els repobladors cristians ho reduïren a *Verdiell*, escapçant-hi catalanament la *e* i prenent *b* per una pronúncia morisca en lloc de *v*.

Riu Verde és el vell nom concurrent del riu *Montnegre*, que ha format el pantà de Tibi, nom oït amb *-e* a Castalla (XXXV, 181), i més catalanitzat *Riu Verd* al Campello (XXXVI, 10.9). És clar que no ve de l'adj. cat. *verd*, que no serviria com a distintiu de cap riu, perquè de verdejants tots els rius ho són; probt. hi hagué aquí tan poc de VIRIDIS com en el nom concurrent, riu *Montnegre*, no hi ha MONS, -TIS, essent nom d'un riu i res d'oronímic (altre arabisme

disfressat: *Abu Nābr* 'pare del riu'. Hi pogué contribuir l'ar. *bārid* 'fred', pron. *bard* en àrab vulgar, que sincopà la *i* dels participis actius, però encara el qualificatiu de fred ja convé més com designació d'un riu, la forma *Verde* de Castalla, apunta més cap a *bārdī* 'boga, estesa de papirus' com les que solen créixer al llarg dels rius de les terres càlides (papirus del Nil): l'àrab vulgar dels nostres moriscos reculava l'accent a la síl·laba pretònica quan era tancada. Sonant *riu bērdī* fou adaptat vàriament com *verde* pels uns o *verd*, català del tot, pels altres. Nom que es repeteix en el *Riu Verde* de Massalavès (XXXI, 77.81), una de les escorrenties que creuen aquell poble *paliúdre*, revestides de boga tot entorn.

Llometa'l bērt als afores Oest de Vilamarxant (XXX 107.13) on *llometa* pot ser trad. de l'àrab *ǧubāil* dim. de *ǧēbel* 'turó' *ǧābāl-bardī* 'serrat de la boga'. *Case-ta'l Verde*, te. Biar (XXXVI 6.11).

Vallverde en els afores d'Elx (XXXIII, 133.12): com que no hi ha tal *vall*, guiant-nos per la forma anòmla *-verde* postularem *bā(b)al-bārdī* 'portal de les bogues', amb la reducció *ba-* de l'ar. *bab* 'porta', pròpia de l'àrab vulgar, de la qual he donat molts testimonis en el *DECat.* v. *barbacana*, a l'article *Valldigna*, i a diferents articles de la B-. Potser també hem d'arreglar aquí el nom d'*El Verdegàs* als afores d'Alacant, que podria explicar-se per *al-bārdī-l-gars* 'el papirus del plançó', 'la boga d'estacar' > 'l'estacada', cf. val. *garsó, gassó* (*EntreDL* III, 93).

Verdegàs, V. Verde

VERDEGUER

Antiquíssim col·lectiu, paral·lel al ll. VIRIDIARIUM, -DICARIUM, amb el mateix sentit que l'altre duplicat formatiu «verger» (VIRIDIARIUM): *DECat.* IX, 154a49-b20.

Verdeguer, masia del terme de Sant Llorenç de Cerdans (XXIV, 72.8) documentada l'any 1168: *manso de Verdegario, mansus de Verdeguer* (Alart, *RLR* III, 289). *Clot de Verdeguer* a Olives de Guialbes (XXIV, 6). *Font i Clot de Verdeguer* a Vilafreser (XIV, 9). *Verdeguer*, mas del terme de Calldetenes documentat l'any 1256: *P. uiridiguerio* (Carreras Candi, *Misc.Hist.Cat.* II, 369). *Verdeguer*, NL antic del terme de Sant Iscle de les Feixes (*Cart. St. Cugat* II, 274). *Cal Verdeguer* a Torà (XLVI, 144.22).

Prats Verdeguers a Vallcebollera (XXXIII, 53.22).

Lo Rocal de Verdeguera (oït *bardigéra* per Coromines) a Enviny (XXXVII, 7.9). J.F.C.

Verdeguera, V. Verdeguer Verdery, -nya, V. Vedrenya